

Bruselj, 25. maj 2022
(OR. fr)

9362/22

SAN 278
PHARM 94
COVID-19 103
DEVGEN 104
PROCIV 71

DOPIS

Pošiljatelj:	predsedstvo
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	Revizija globalne zdravstvene strategije Evropske unije

---

V prilogi vam pošiljamo informativni dopis predsedstva, ki bo podlaga za izmenjavo mnenj o reviziji globalne zdravstvene strategije EU, ki bo 14. junija 2022 na seji Sveta EPSCO o zdravju.

Revizija globalne zdravstvene strategije Evropske unije

Svetovna zdravstvena vprašanja so bila v zadnjih mesecih osrednjega pomena za glas institucij EU in držav članic na mednarodnem prizorišču.

EU je prek **Ekipe Evropa** pokazala, da se je sposobna odzvati in pokazati solidarnost, da bi **dejavno prispevala k svetovnemu odzivu na pandemijo COVID-19**. EU je tako vodilna svetovna izvoznica in donatorka cepiv, obenem pa je zagotovila znatna finančna sredstva za pobudo ACT-A in njen steber za cepiva COVAX. Prav tako se je zavezala, da bo okrepila proizvodne zmogljivosti držav v razvoju prek veznega stebra zdravstvenih sistemov ACT-A in pobude Ekipe Evropa „MAV+“.

EU je že od začetka zdravstvene krize **zagovarjala odločen večstranski odziv in podprla vodilno vlogo Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) pri usklajevanju odzivanja na izredne zdravstvene razmere**. Sprejela je sklepe Sveta o krepitvi vloge SZO¹, skupaj z italijanskim predsedstvom skupine G20 soorganizirala svetovni vrh o zdravju² in podprla Rimsko izjavo skupine G20³. Imela je tudi vodilno vlogo pri razmisleku o reformah za okrepitev večstranske zdravstvene strukture s SZO v središču. Sklep Sveta z dne 3. marca 2022 Uniji tudi omogoča neposredno sodelovanje v pogajanjih, ki so se začela v okviru SZO za mednarodni sporazum o preprečevanju pandemij, pripravljenosti in odzivanju nanje. Poleg tega EU dejavno sodeluje pri spremembah Mednarodnega zdravstvenega pravilnika (MZP, 2005). EU in evropski partnerji v skupinah G7 in G20 so v teh forumih nastopali enotno, da bi okrepili večstranski odziv na zdravstveno krizo.

¹ [Krepitev Svetovne zdravstvene organizacije: EU je pripravljena prevzeti vodilno vlogo](#) (6. november 2020).

² Svetovni vrh o zdravju 21. maja 2021.

³ [Rimska izjava voditeljev in voditeljic držav in vlad skupine G20](#) (1. november 2021).

Evropska unija in njene države članice so trenutno glavne donatorke za mednarodne pobude, s katerimi se strukturirajo solidarnostna prizadevanja za države z nizkimi in povprečnimi dohodki; med tem pobudami so programi, ki jih financira SZO, in večstranski skladi, kot so Svetovni sklad za boj proti aidsu, tuberkulozi in malariji, Svetovna zveza za cepiva in imunizacijo (GAVI) ali Mednarodni sklad za nakup zdravil (UNITAID), ter pobuda ACT-A. Osrednja vloga EU na področju svetovnega zdravja pomeni tudi **vzpostavitev okrepljenega sodelovanja na področju zdravja s partnerskimi državami, zlasti z mobilizacijo instrumenta NDICI – Globalna Evropa**. Primera krepitve sodelovanja sta bila denimo vrh EU-Afriška unija, ki je potekal 17. in 18. februarja 2022 in na katerem se je sodelovanje med obema stranema za zdravstveno suverenost celine le še utrdilo, ter drugi svetovni vrh o COVID-19, za katerega so 12. maja 2022 dale pobudo Združene države Amerike in na katerem so ZDA in EU ponovno poudarile, da so odločene izvajati skupni program za boj proti pandemiji iz septembra 2021⁴.

Unija je na podlagi svojih izkušenj in mehanizmov, vzpostavljenih zlasti med krizo zaradi COVID-19, dokazala, da je sposobna Ukrajini, razseljenemu prebivalstvu in najbolj prizadetim državam zagotoviti trdno, solidarno in usklajeno humanitarno in zdravstveno pomoč. Neupravičena vojaška agresija Rusije proti Ukrajini in njeni napadi na zdravstvene strukture so močno vplivali na zdravstvene sisteme v Ukrajini in Evropi, zlasti zaradi hitrega in množičnega prihoda beguncev v sosednje države. Vendar pa se, če pustimo nujnost ob strani in kot se je pokazalo pri krizi zaradi COVID-19, pri obvladovanju posledic vojne pojavljajo tudi srednje- in dolgoročni izzivi, zaradi česar je treba ponovno poudariti, da mora Unija oblikovati močno globalno zdravstveno strategijo.

---

⁴ Izjava predsednice Ursule von der Leyen in predsednika Bidna ob drugem svetovnem vrhu o COVID-19 (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/STATEMENT_22_3050).

Iz teh zaporednih kriz je torej razvidno, kako pomembna je evropska raven pri reševanju številnih svetovnih zdravstvenih izzivov. V strateškem kompasu⁵, ki je bil sprejet 21. marca 2022, da bi okrepili evropsko varnostno in obrambno politiko, je že poudarjeno, da se mora EU pripraviti na „svetovne zdravstvene krize[, ki] lahko močno obremenijo družbe in gospodarstva ter imajo daljnosežne geopolitične posledice“. Celovito ukrepanje Unije na področju svetovnega zdravja ne zadeva le zdravstvene varnosti.

Zaradi ukrepanja Unije so bile pred to krizo in med njo na mednarodnem prizorišču sprožene tudi številne pobude na področju javnega zdravja za spodbujanje zdravja in preprečevanje nenalezljivih bolezni. Vse pobude Ekipe Evropa (vključno s tistimi, ki se pri preprečevanju kriz osredotočajo na pristop „eno zdravje“) bodo prispevale k svetovnemu zdravju, prav tako kot prihodnji skupni evropski ukrepi, podprti s Programom EU za zdravje (EU4Health).

Zadnja strategija za vlogo Unije na področju svetovnega zdravja je iz leta 2010. Temelji na sporočilu Komisije⁶ in sklepih Sveta⁷, vendar je bila sprejeta pred **korenitimi spremembami**, ki so se od takrat zgodile, kot so sprejetje Agende 2030 in ciljev trajnostnega razvoja, Pariški sporazum o podnebnih spremembah, pandemija COVID-19, vrnitev vojne na evropsko celino in pojav novih zoonoz (kot so opičje koze (*Monkeypox*)). Pomembni koraki v tej smeri so bili oblikovanje večstranskega odziva na zdravstvene krize v okviru pobude ACT-A in razprave o reformi financiranja mednarodne zdravstvene arhitekture.

---

⁵ [Strateški kompas za okrepljeno varnost in obrambo EU v naslednjem desetletju](#) (21. marec 2022)

⁶ [Sporočilo Komisije „Vloga EU na področju zdravja v svetu“](#) (31. marec 2010).

⁷ [Sklepi Sveta o vlogi EU na področju zdravja v svetu](#) (10. maj 2010).

Poleg dosedanjih prizadevanj je bistveno obnoviti in okrepiti globalno zdravstveno strategijo EU, da bi upoštevali ta pomembni razvoj dogodkov, kot je bilo poudarjeno na skupni konferenci ministrov in ministrice za zunanje zadeve in zdravje 9. februarja 2022 v Lyonu. Komisarki Stella Kyriakides in Jutta Urpilainen sta 19. maja 2022 na srečanju ministrov in ministrice za zdravje v okviru skupine G7 uradno napovedali **začetek dela v zvezi z revizijo globalne zdravstvene strategije EU.**

Tozadevno delo se mora zdaj nadaljevati in konkretizirati, da bi podprli trdno evropsko zdravstveno unijo ter partnerstva in mreže, k spodbujanju katerih se je Svet zavezal v svojih sklepih, sprejetih decembra 2021, zlasti z regionalnimi institucijami, kot so Afriška unija ter centri Afrike za obvladovanje in preprečevanje bolezni.

Ministri in ministrice za zdravje so v razpravah na neformalnem srečanju v Grenoblu (10. februarja 2022) poudarili soodvisno in medsektorsko naravo zdravja, ki zahteva vključitev ključnih sektorjev (kot so varnost, trgovina, tehnologija in okolje) in upoštevanje že sprejetih ukrepov. Zaradi vse večje soodvisnosti med človeškimi, živalskimi in okoljskimi komponentami ter podnebne in digitalnega prehoda bosta v središču te revidirane strategije **pristop „eno zdravje“** in koncept **„zdravje v vseh politikah“**. Na mednarodni ravni lahko Unija gradi na konkretnih pobudah, kot je strokovna skupina na visoki ravni „eno zdravje“, ki sta jo predlagali Francija in Nemčija, lansiralo pa jo je štiristransko partnerstvo (SZO, OIE, FAO in UNEP), ali Prezode (*Preventing Zoonotic Disease Emergence*).

Unija mora utrditi evropsko vizijo za obravnavo svetovnih zdravstvenih vprašanj in bolje uveljavljati svoje vrednote in cilje, tako da bo položaj Unije v mednarodnih forumih sorazmeren z njenim prispevkom k svetovnemu zdravju.

Predsedstvo predlaga naslednji vprašanji za razpravo:

VPRAŠANJE 1: Katere prednostne naloge bi bilo treba vključiti v novo globalno zdravstveno strategijo EU?

VPRAŠANJE 2: Kako lahko okrepimo naše usklajevanje in vpliv na svetovno zdravje?